

Påståede parallelsamfund

Diskriminerende og repressiv integrationspolitik

bliver præsenteret i boligsociale gevandter

af Üzeyir Tireli

Mens forskere i medierne bliver kritiseret for at politisere, kunne man sige om politikere, at de med opfindelsen af Parallelsamfunds aftalen "sociologiserer". De påståede indikatorer på parallelsamfund som underbygger aftalen, er nemlig ikke sociologiske, men netop politiske. Dermed tjener aftalen til netop at skabe det fænomen, som den påstår at være løsningen på.

International konvention om afskaffelse af alle former for Racediskrimination, Art. 1, FN (1965):

"I denne konvention betyder udtrykket »racediskrimination« enhver forskel, udelukkelse, begrænsning eller fortrinsstilling på grundlag af race, hudfarve, afstamning eller national eller etnisk oprindelse, hvis formål eller virkning er at ophæve eller svække den ligelige anerkendelse, nydelse eller udøvelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på det politiske, økonomiske sociale, kulturelle eller et hvilket som helst andet område af samfundslivet"

Indledning: De påståede parallelsamfund

I Danmark bor der rundt regnet en million mennesker i almene boliger. 29 % af beboerne har anden etnisk baggrund end dansk (Landsbyggefonden, 2017). Andelen af personer på overførselsindkomster er højere i den almene sektor end i resten af landet, ligesom uddannelsesniveauet og beskæftigelsen er lavere. Siden 2010 har den landspolitiske tilgang til udsatte boligområder ændret sig markant. I 2018 blev Parallelsamfunds aftalen under den forrige regering vedtaget med bredt politisk flertal, der mente at der i bestemte boligområder eksisterer parallelsamfund bestående af fysisk eller mentalt isolerede beboere, som følger egne (etniske) normer og regler uden kontakt til det omgivende (danske) samfund. En antagelse der ifølge aftaleteksten udgør en trussel mod *sammenhængskraften* (Parallelsamfunds aftalen, 2018). Parallelsamfunds aftalen – også kendt som ghettopakken – indebærer nedrivning af boliger, etnisk kvotering af beboere og særlige krav til minoritetsdanske forældre. Vores nuværende regering fortsætter linjen og har for nylig udpeget 25 almene boligområder, som udsatte ud fra kriterier såsom etnicitet, kriminalitet og beskæftigelse.

En stor del af danskere med minoritetsbaggrund bor i almene boliger og deres uddannelsesniveau samt beskæftigelsesgrad er lavere end landsgennemsnittet. Disse indikatorer er afledt af social og økonomisk ulighed, men er ikke tegn på parallelsamfund. Boligsociale indsatser (Fallov, 2017) – såvel som forskningen (Kjeldsen, 2020), tilbyder andre fortællinger fra de såkaldte ghettoområder. De peger bl.a. på fattigdom, territorial stigmatisering af områderne, kulturel mangfoldighed og engagement samt fællesskab i de udsatte boligområder. Den politiske udvælgelse af parallelsamfundsmarkører udgør således en politisk diskurs, som ændrer livsbetingelserne for bestemte boligområder og introducerer særlige regler for minoritetsdanske beboere. Vekslede regeringers ghettopakker kan siges at være udtryk for en restriktiv integrationspolitik implementeret gennem boligpolitiske indsatser. En integrationspolitik der reelt ikke handler om social integration i en sociologisk forstand, men nærmere handler om at assimilere eller ligefrem stigmatisere de for etniske danskere fremmede befolkningsgrupper, som en repressiv strategi for håndtering af etnisk og kulturel mangfoldighed. En strategi som bidrager til udstødelse og netop risikerer at skabe de påståede parallelsamfund og i samme moment tilsidesætter grundlæggende principper for ligebehandling og borgerrettigheder.

Betegnelser som *parallelsamfund* og *ghettoer* er i den sammenhæng politiske konstruktioner med sociale konsekvenser. Det er derfor formålsløst at diskutere, om betegnelserne er holdbare, om ghettokriterierne er relevante etc. Vi må i stedet diskutere, hvordan det er lykkedes politikerne at etablere en forståelse af minoritetsdanskere, som en homogen gruppe uden kontakt med resten af

Den politiske udvælgelse af parallelsamfundsmarkører udgør således en politisk diskurs, som ændrer livsbetingelserne for bestemte boligområder og introducerer særlige regler for minoritetsdanske beboere. Vekslede regeringers ghettopakker kan siges at være udtryk for en restriktiv integrationspolitik implementeret gennem boligpolitiske indsatser. En integrationspolitik der reelt ikke handler om social integration i en sociologisk forstand, men nærmere handler om at assimilere eller ligefrem stigmatisere de for etniske danskere fremmede befolkningsgrupper, som en repressiv strategi for håndtering af etnisk og kulturel mangfoldighed.

befolkningen. En gruppe der dyrker deres egne og tilbagestående normer og værdier, mens de lever i et slaraffenland af offentlige tilskud og social positiv særbehandling.

I det følgende viser jeg, at den dominerende opfattelse af "de fremmede"¹ som en adskilt gruppe, der ikke ønsker integration faktisk har været længe undervejs. Endvidere at den er blevet justeret og forstærket løbende, samt koblet til integrationspolitikken med bidrag fra både den politiske højrefløj og socialdemokraterne. Det gør jeg ved at trække på tre cases: Ishøj-sagen, Byudvalget og Parallelsamfunds aftalen; og vise hvordan integrationsforståelsen bliver til og kobles til boligpolitiske indsatser som en restriktiv integrationspolitik, der legitimerer en etnisk diskriminerende praksis. De tre cases er skelsættende for forholdet mellem integrationspolitik og boligpolitik. Slutteligt kritiserer artiklen parallelsamfunds aftalen såvel som de øvrige ghettopakker for at reelt at fungere som politiske instrumenter til at installere en etnisk diskriminerende praksis.

Ishøj-sagen: Første kommunale kritik af "integration af indvandrere"

Ishøj Kommune er en interessant case. Den viser for første gang hvordan boligpolitikken kan bruges til at sætte en repressiv integrationsdagsorden og kommunikativt lykkes med at skabe en problemdiskurs, som beskrevet i artiklens indledning. Sagen begynder med en byudviklingsplan for Køge Bugt-området, hvor det i 1960'erne blev besluttet at udbygge med parcel- og etagehuse, skoler, institutioner, idrætsanlæg m.v. i tilknytning til S-banens gennemførelse til Køge. Ishøj Kommune var omfattet af Køgebugt Planen, og i Ishøj dengang boede der omkring 2.500 personer med forventning om, at indbyggertallet skulle stige til omkring 21.000. Et omfattende boligbyggeri iværksattes for at skabe plads til de mange familier, der snart skulle flytte til Ishøj.

Men selvom parcelhuse og familieejligheder i etagehuse stod færdige efter planen, udeblev det forventede antal tilflyttende familier fra København og andre byer. Det prestigefyldte projekt var derfor med sine mange tomme lejligheder vendt til et problem for den socialdemokratiske borgmester, Per Madsen, som skød jagten på tilflyttere i gang, ved at nedsætte boligindskuddet fra 12.000 til 1.000 kr. Med jovial patos karakteriserede Per Madsen offentligt gæstearbejderne som mønsterborgere og så dem som potentielle indbyggere: "... De sidder ikke på værtshuse og skaber sig tossede. De sender deres børn i skole, renavskede og pæne i tøjet hver dag. De passer deres ting, og de betaler deres husleje til tiden. De har orden i sagerne" (Per Madsen, 1976. Her cit. i Schierup, 1993).

Madsens bejleri til gæstearbejderne faldt sammen med en snarlig familiesammenføringsproces der indeholdt lovkrav om 'passende bolig', som familieejlighederne i Ishøj levede op til. Resultatet

blev, at gæstearbejdernes indflytning skabte en slags dominoeffekt. Således var indbyggertallet allerede i 1980 på 20.000, med cirka 11% repræsentation af gæstearbejdere. Stigningen i indbyggertallet medførte også stigninger i udgifter til børnepasning, modersmålsundervisning, tolkeudgifter, udbetaling af kontanthjælp m.v. i kombination med et lavt kommunalt beskatningsgrundlag som følge af den store arbejdsløshed - ikke mindst blandt de familiesammenførte kvinder.

Selvom den største udgift udgjordes af renter og afdrag relateret til de ambitiøse offentlige anlægsarbejder i forbindelse med den hurtige udbygning af kommunen (Ufer, 1988), havde Madsen alligevel fokus på gæstearbejderne som problemet og nedsatte en arbejdsgruppe, der kortlagde de økonomiske og sociale konsekvenser af gæstearbejderne i Ishøj. Arbejdsgruppen efterlyste en samlet og overordnet statslig politik på indvandrerområdet og ændring af reglerne for bloktilskud, så kommuner med mange indvandrere kunne få øget deres tilskud. Den fremhævede også risikoen for ghettodannelse og anbefalede, at andelen af indvandrere ikke oversteg 10 % i boligområder i Ishøj (Ishøj Kommune, 1981).

Madsen var enig i konklusionerne og blev dermed eksponent for starten på en problemdiskurs, der sigter på at påvirke folketingspolitikkerne. Han udtalte i 1987: "Vi føler, at en hel del af de 30.000 - 35.000 kr. hvert indvandrerbarn koster årligt er spildt. For det patriarkalske system i indvandrerfamilierne forhindrer indlevelse i det danske samfund og låser enhver form for udvikling fast... Når de skal døbes, får de fremmede navne. Når de skal giftes, bliver manden eller konen hentet i deres hjemland, og når mændene bliver midaldrende, mener de ikke, at de har pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet mere..." (Per Madsen, 1987. Her cit. i Schierup, 1993).

Ishøj-borgmesteren skriver samtidig til alle boligselskaber i kommunen og instruerer dem i 10 %-reglen: "af hensyn til opnåelse af de bedste forhold for danskere og indvandrere" (ibid.). Boligselskaberne følger hans instrukser og fremhæver, at "for mange indvandrere i et lokalsamfund vil skabe utryghed og konflikt" (Udskrift af Østre Landsrets dombog, 1991)².

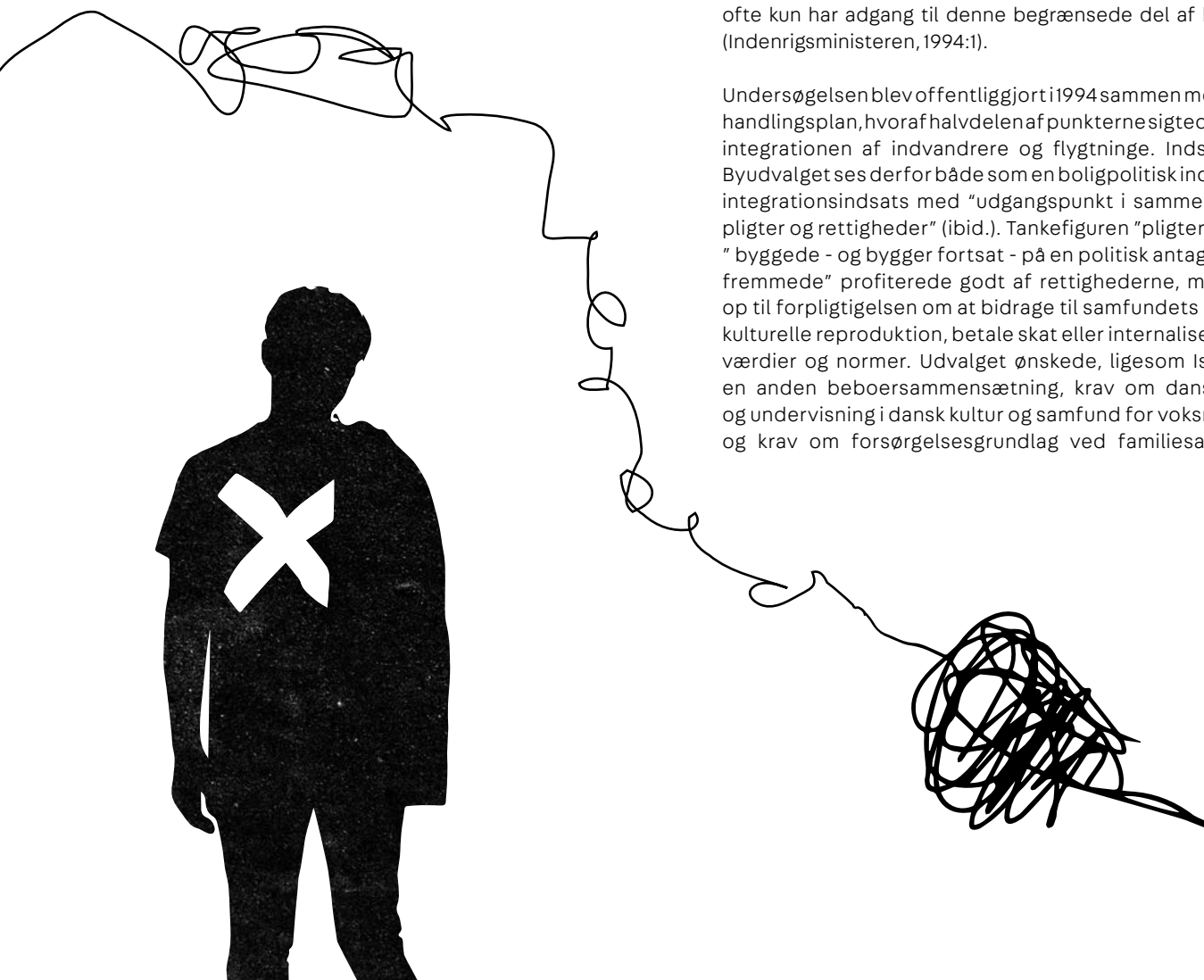
Ishøj-sagen er en interessant case, fordi den viser hvordan de politiske betragtninger af minoritetsdanskere i dag, ikke er opfundet for nyligt af den nuværende regering og ej heller er proportionale med andelen af minoritetsdanskere i Danmark. Men snarere at mødet med minoritetsdanskere baseres på en dikotomisk tænkning, hvor der opereres med tilflyttere og fastboende - os og dem - med dertilhørende privilegier og skæve magtrelationer. Per Madsen har med markante udtalelser spillet en central rolle i etableringen af en politisk diskurs og en etnisk diskriminerende praksis, der sidenhen er bredt

ud til andre kommuner med et bestemt antal minoritetsdanskere. Konstruktionen af "de fremmede" som et segregeret "muslimsk, indvandrersamfund" i opposition til majoritetssamfundet og den efterfølgende negative forskelsbehandling, har som jeg vil vise i det følgende sidenhen fungeret som skabelon for den nationale integrationspolitik, hvor boligpolitikken flittigt anvendes bl.a. i Byudvalget, der løfter lokale forhold i Ishøj Kommune til et nationalt anliggende.

Byudvalget: Startskuddet til den politiske kynisme

Byudvalget var et tværministerielt udvalg nedsat i 1993 med henblik på at udvikle nye tværgående indsats i socialt belastede boligområder. Det indledte sit arbejde med at få gennemført en spørgeskemaundersøgelse i kommunerne om "udfordringer og problemer i almenlystige boliger og i de socialt belastede boligområder". Undersøgelsen pegede på en række boligområder med store sociale problemer: "... høj husleje, høj flyttefrekvens, mange arbejdsløse og bistandsklienter, stor nedslidning af byggeriet, misbrugsproblemer, vold, hærværk m.m. Samtidig er det karakteristisk med en stor procentdel fremmedsprogede indvandrere og flygtninge, som i praksis ofte kun har adgang til denne begrænsede del af boligmarkedet" (Indenrigsministeren, 1994:1).

Undersøgelsen blev offentliggjort i 1994 sammen med en 30 punkts handlingsplan, hvoraf halvdelen af punkterne sigtede mod at styrke integrationen af indvandrere og flygtninge. Indsatserne under Byudvalget ses derfor både som en boligpolitisk indsats og som en integrationsindsats med "udgangspunkt i sammenhæng mellem pligter og rettigheder" (ibid.). Tankefiguren "pligter og rettigheder" byggede - og bygger fortsat - på en politisk antagelse om, at "de fremmede" profiterede godt af rettighederne, men ikke levede op til forpligtelsen om at bidrage til samfundets økonomiske og kulturelle reproduktion, betale skat eller internalisere de "danske" værdier og normer. Udvalget ønskede, ligesom Ishøj Kommune, en anden beboersammensætning, krav om danskundervisning og undervisning i dansk kultur og samfund for voksne indvandrere og krav om forsørgelsesgrundlag ved familiesammenføringer.

Udvalget understregede, at småbørn skulle gå i dagtilbud, og at der ikke skulle være for stor koncentration af flygtninge- og indvandrerbørn i de samme institutioner og skoler. I den forbindelse skulle de sociale myndigheder underrettes, hvis børn ikke deltog i undervisningen i perioder eksempelvis som følge af ferieophold (i forældrenes hjemland). Udvalget foreslog at børne- og familiedelserne kun skulle udbetales på betingelse af, at forældrene har ophold her i landet. Der er med andre ord tale om en pakke af restriktioner der siden her er blevet strammet og udvidet af efterfølgende regeringer.

Byudvalgets handleforslag vedrørende flygtninge- og indvandrere følger to forskellige logikker: På den ene side en integrationslogik (f.eks. danskundervisning for voksne, lektiehjælp for tosprogede elever og sociale aktiviteter for voksne og børn i boligområderne) og på den anden side en spredningslogik, idet koncentration af minoritetsdanske familier i almene boliger, skoler og institutioner tolkes som et økonomisk og kulturelt problem. De to logikker skyldes politiske og partipolitiske forhold.

I perioden efter Ishøj-sagen steg antallet af flygtninge og familie-sammenførte indvandrere. Der fulgte ligeledes en heftig diskussion i samfundet om "de fremmede", og en nationalistisk diskurs begyndte at etablere sig, hvor man med succes brugte flygtninge til at udpege, hvem de fremmede egentlig var. De var - modsat danskere - fundamentalistiske, kulturelt laverestående og kvindeundertrykkende. Aktørerne i diskursen gjorde sig til talsmænd for det tavse flertal og mente, at der var tale om en muhammedansk invasion. De var imod, at politikerne forvandlede hjemmet til et herberg med raceuroligheder til følge (Jensen, 2000). Den offentlige diskurs var besat med temaet om de fremmedes familierelationer, religiøse og kulturelle værdier, bosætningsmønstre og konflikter med danskere. Spørgsmålet om de fremmede som en udgift for landet og for kommunerne har i denne diskurs haft et særligt fokus (ibid., 2000).

Flere socialdemokratiske borgmestre fra Københavns Vestegn, men også Århus og Odense, tilsluttede sig Per Madsens og præsten Søren Krarups kritik af udlændingepolitikken. De mente at der i kommunerne var tale om ghettolignende forhold med mange kontanthjælpsmodtagere, børn der ikke talte godt nok dansk til at følge undervisningen, tvangsægteskaber, religiøs fanatisme osv. Borgmestrene ønskede en stram udlændingepolitik. Anders Bak (S) i Høje-Taastrup Kommune og Britta Christensen (S) i Hvidovre Kommune udtalte sig åbent til pressen om, at de satte kvoter for flygtninge og indvandrere i almennyttige boliger (Politiken, 6.10.98). Det er i strid med loven, men Britta Christensen udtalte alligevel: "Jeg er villig til at betale ud af min egen lomme for at råbe Christiansborg-politikerne op."

I det politiske felt var der altså allerede en udtalt bevidsthed om den diskriminerende praksis og krænkelsen af menneskerettighederne, men praksissen fortsatte på en kynisk måde med henvisning til et andet og "højere" mål - nemlig "integration". Den socialdemokratiske top, med Svend Auken i spidsen, delte imidlertid ikke den holdning og tegnede en anden linje i flygtninge- og indvandrerdebatten. Partitoppen tog afstand fra partifællen Per Madsen og de andre socialdemokratiske borgmestres rabiate udtalelser om de fremmede. Partitoppen sås til gengæld af borgmestrene som en akademisk elite, der tillod sig at tale om tolerance og åbenhed, uden at være i stand til at komme med brugbare løsninger på integrationsproblemerne.

Socialdemokratiet var splittet i udlændingsespørgsmålet, hvor flere i partitoppen tog afstand fra kvoter og andre (diskriminerende) særegler, og gik ind for en progressiv flygtninge- og indvandrerpolitik. Der var kliker og fløjkampe i partiet. Poul Nyrup Rasmussen overtog partiledelsen i 1992 og var mere midtsøgende i sin integrationspolitik. Som statsminister nedsatte han et tværministerielt byudvalg i 1993, der skulle kulegrave problemerne i den almennyttige boligsektor for, som det hedder "... der har i Danmark i de seneste årtier udviklet sig en række boligområder med store problemer" (Indenrigsministeren, 1994).

I den sammenhæng sås Byudvalget som et forsoningsprojekt mellem de socialdemokratiske borgmestre på den ene side og partitoppen på den anden. Eller 'realisterne' på den ene side og 'idealisterne' på den anden, som en tidligere integrations- og politisk forsker Würtz Sørensen (1989) betegner dem. Det tværministerielle byudvalg forenede således på den ene side fløjene i Socialdemokratiet (såvel som i befolkningen) ved at imødekomme to modsatrettede ønsker i udlændingepolitikken (tvang, kvoter, stram kontrol, flygtningestop vs. integration, fredelig sameksistens, lige rettigheder, integrationsindsatser.), og på den anden side danner det i 1998 afsæt for en ny integrationslov som legitimerer både et negativt forskelsbehandlings- og et integrationsprincip. Det kom bl.a. til udtryk i 'introduktionsprogrammet' for nyankomne med fokus på danskundervisning, uddannelse og beskæftigelse, og i "introduktionsydelsen", som var lavere end kontanthjælpen, men også i boligplacering af flygtninge, hvor de stavnsbindes til det sted, som de bliver placeret i.

Byudvalgets 30 handleforslag var ikke alene med til at legitimere Ishøj Kommunes bolig- og integrationspolitik, men dannede også rammen for Integrationsloven i 1998, der i høj grad imødekom den dominerende diskurs om, at flygtninge og indvandrere er et økonomisk og kulturelt problem, der klumper sig sammen i almennyttige boliger, i skoler og institutioner. Det blev derfor acceptabelt at begrænse deres rettigheder såvel som at "spredde problemerne rundt" på landets kommuner via kvoter i boliger, skoler og

institutioner, selvom det krænker internationale konventioner og princippet om ligebehandling.

Parallelsamfunds aftalen: Et politisk svar på udstødning

I 2001 kom Venstre og Konservative til magten. Tonen blev hårdere og betegnelsen "indvandrerghettoer" blev flittigt brugt. Der bliver varslet hårde indgreb mod ghettoerne og forskellige ghettopakker vedtages for at komme ghettoisering til livs. I 2010 præsenteres den første ghettoliste over boligområder som opfylder to ud af tre kriterier omkring beskæftigelse/uddannelse, kriminalitet og etnicitet. 29 boligområder kom med på ghettolisten. Ghettolisten er sidenhen udvidet til tre lister. Den første er en liste over *udsatte boligområder*, som opfylder mindst to ud af fire kriterier (beskæftigelse, kriminalitet, indkomst og uddannelse). Den anden er en liste over *ghettoområder*, som er et udsat boligområde (der lever op til førnævnte kriterier), men hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande samtidig overstiger 50 %. Og til sidst en liste over *hårde ghettoområder*, som er boligområder, der har været et *ghettoområde* i mindst fire år (Bolig & Planstyrelsen, 2020)³.

Parallelsamfunds aftalen handler om, hvordan man politisk vil håndtere de *hårde ghettoområder*. Aftalen giver et generelt indtryk af, at politikerne er seriøse omkring opløsningen af "parallelsamfundet" og truer med en statslig styring, hvis ikke kommunerne selv magter opgaven. Der stilles præcise krav om en anden beboersammensætning end tidligere. Fokus er som hidtil på ikke-vestlige flygtninge og indvandrere, men nu helt åbenlyst og utvetydigt. Aftalen forsøger at dokumentere eksistensen af et reelt parallelsamfund med reference til Finansministeriets opgørelse over, at indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund kostede Danmark 36 milliarder kroner i 2015. Desuden refererer teksten til en medborgerskabsundersøgelse udført af Udlændinge- og Integrationsministeriet som viser, at "næsten 40 % af personer med ikke-vestlig baggrund finder, at manden er familiens naturlige overhoved". Samt en analyse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet der viste, at "28.000 familier med ikke-vestlig baggrund kan siges at leve i parallelsamfund" (Parallelsamfunds aftalen s. 5-7).

Udspillet trækker således på de samme elementer og grundforståelser som er bygget op i den politiske diskurs igennem de seneste årtier, og kommer til udtryk således: "Vi har fået en gruppe borgere, som ikke tager danske normer og værdier til sig. Hvor kvinder regnes for mindre værd end mænd. Hvor social kontrol og manglende ligestilling sætter snævre grænser for den enkeltes frie udfoldelse." (Parallelsamfunds aftalen, s.5). Der antydes at Danmark har haft et *laissez-faire* syn på de ikke-vestliges indvandring og integration: "Vi har som samfund i alt for mange år (...) haft for lave forventninger til de

flygtninge og indvandrere.... Vi har ikke stillet tilstrækkelige håndfaste krav om job og selvforsørgelse" (ibid., s.5). En tankefigur som har eksisteret siden Per Madsens Ishøj i 1980'erne. Aftalen understreger også at der er problemer med børn af ikke-vestlige forældre i udsatte boligområder, der klarer sig dårligere end danske børn, der bor udenfor de udsatte boligområder. Børn der "kun sjældent møder danske børn og unge og dermed ikke stifter bekendtskab med de normer og værdier, som det danske samfund bygger på, og kun i begrænset omfang lærer det danske sprog" (Parallelsamfunds aftalen, s. 24). Forældrene anklages, ligesom tidligere, for manglende forældrekompetence og for at "overlade barnet til sig selv" (ibid.). Det påpeges, at ressourcestærke beboere skubbes ud fra boligområderne, mens bandekriminalitet har gode vækstbetingelser (ibid. s. 22-23).

Parallelsamfunds aftalen indeholder også løsninger. De omfatter en skærpelse af tidligere vedtagne handleforslag om afvisning af boligsøgere med etnisk minoritetsbaggrund samt en sprednings- og fordelingspolitik i boligområder, skoler og dagtilbud; økonomiske sanktioner til forældre, der ikke sender deres børn i dagtilbud og fleksible udlejningsmuligheder for at tiltrække 'danske' beboere. Der sker også en udvidelse af den hidtidige praksis med nedrivning af bygninger i ghettoområder og etableringen af dobbeltstrafzoner, som et supplement til de tidligere indførte visitationszoner, og hvor den dømte straffes hårdere - op til det dobbelte - hvis gerningen er begået i et område betegnet som strafzone.

Afslutning: Lovfæstede diskriminerende praksis i skæringsfeltet mellem integrations- og boligpolitik

De tre cases viser, at den dominerende politiske diskurs siden 1980'erne har været optaget af at optegne klare skillelinjer mellem 'de danske' og 'de ikke-danske' som en måde at håndtere den stigende etniske og kulturelle mangfoldighed på. 'De fremmede' er positioneret som en kulturel og økonomisk udfordring i skoler, institutioner og boligområder. De fremstilles bl.a. som en gruppe, der isolerer sig fra det danske samfund og fastholder deres normer og værdier, der undertrykker individuel frihed. Begreber som integration, ghetto og parallelsamfund er fortsat omdrejningspunkter i de politiske diskurser og i integrationspolitikken, hvorigennem der etableres en ekskluderende praksis med følgende elementer:

- Selvom regeringen også opererer med sociale kategorier som arbejdsløshed og kriminalitet, handler deres boligpolitik i realiteten om integrationspolitik og har derfor hovedsageligt fokus på de "ikke-vestlige" beboere. Med henvisning til et diffust integrationsbegreb og en forestilling om parallelsamfund fratages minoritetsetniske beboeres rettigheder i strid med principperne om etnisk ligebehandling. Der er bl.a. tale om:

- Med afsæt i integration- og ghettodiskursen at svække etniske minoritetsforældrenes selvbestemmelsesret, så de ikke selv kan bestemme, hvilken skole eller institution børnene skal gå i.
- At indføre visitations- og strafzoner, hvor almindelige principper for kropsvisitering og strafudmåling tilsidesættes.
- Desuden indføres der "kollektiv straf" for individuelt straffbare forhold, idet det lovliggøres at ophæve lejemålet for en hel familie, hvis blot et familiemedlem har begået kriminalitet og hæværk i boligområdet.

Andre diskriminerende praksisser f.eks. indenfor uddannelse, arbejdsmarked, fritidsliv, opholdstilladelser, social lovgivning m.v. er ikke behandlet i artiklen. Den boligpolitiske diskriminerende praksis er opstået som en konsekvens af den politiske diskurs der tegner et negativt billede af de almene boliger med en vis koncentration af beboere med minoritetsetnisk baggrund, hvilket legitimerer tvangsforanstaltninger og diskriminerende praksisser uden stor modstand fra resten af befolkningen.

Üzeyir Tireli

Ph.d. og lektor. Ansat ved Københavns Professionshøjskole, Fakultet for Pædagogik og Samfundsvidenskab. Tilknyttet pædagoguddannelsens specialisering i social og specialpædagogik og i forskningsindsatsningen Pædagogik, Ungdom og Urbanitet.

Noter

- 1 "De fremmede" referer i artiklen til den politiske diskurs' dikotomiske konstruktion af befolkningen i "os" og "dem"-kategorier, hvor "dem" eller "de fremmede" identificeres med en række negative forhold, mens "os" står for det positive og ønskværdige.
- 2 Sagen udvikler sig på den måde at Ombudsmanden tager sagen op, idet ombudsmandsinstitutionen finder praksissen i konflikt med Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv. (1971) og sender sagen videre til Tilsynet med kommunerne, der gennemgår sagen og konkluderer at "... der bør ikke foretages videre, da der gøres i et øvrigt integrationsarbejde i kommunen" (cit. Heri Schierup, 1993). Ombudsmanden sender sagen herefter til Rigsadvokaten, der erkender ulovligheden af forholdet i henhold til Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv, men, "da det overordnede forhold med henstillingen imidlertid i overensstemmelse med artikel 1 i konventionen er at modvirke sådan forskelsbehandling, kan opfordringen ikke anses for retsstridig" (ibid). Diskrimination anerkendes således men accepteres med henvisning til integrationsmålet. Sagen slutter foreløbig her idet Rigsadvokaten er den sidste instans mht. at rejse offentlige sager. Ishøj-Komiteen mod Fremmedhad rejser dog i 1989 en klagesag mod kommunen og boligelskaberne, og Øster Landsret fælder dom i sagen i 1991, hvor praksissen dømmes ulovligt, og begrundes med "Det findes ikke at gøre nogen forskel heri, at kommunens angivne overordnede formål har været at varetage et hensyn til en rimelig integration af fremmedsprogede tilflyttere og til en løsning af stige økonomiske problemer hos boligelskaberne" (Udskrift af Østre Landsrets dombog, 1991)
- 3 Den nuværende regering vil i et nyt udspil afskaffe betegnelsen "ghetto" og i stedet indføre "forebyggelsesområder" i kampen mod "parallelsamfund". Et "forebyggelsesområde" er boligområder med mindst 1.000 beboere, hvor andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse overstiger 30 procent. Desuden skal boligområdet opfylde mindst to af fire følgende kriterier: 1) Minimum 30 procent af beboere i alderen 18-64 år er uden tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse, opgjort som gennemsnittet over de seneste to år. 2) Minimum dobbelt så mange som landsgennemsnittet blandt beboerne er dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer opgjort som gennemsnittet over de seneste to år. 3) Minimum 60 procent af beboere i alderen 30-59 år har alene en grundskoleuddannelse. 4) Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området eksklusive uddannelsessøgende udgør mindre end 65 procent af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen.

Referencer

- Bolig - og Planstyrelsen (2020) Udsatte områder og ghettoområder. www.trafikstyrelsen.dk/da/Bolig/Udsatte-boligomraader/Udsatteomraader-og-ghettoomraader#.
- Fallov, M. A. (2017) De boligsociale indsatser set fra tidsmaskinen og helikopteren – historiske tendenser og nutidige styringsdilemmaer. I Aner, L. G. & Mazanti, B. (red.) *Socialt arbejde i udsatte boligområder*. Hans Reitzels Forlag.
- Indenrigsministeren (1994) Rapport fra Byudvalget (Indenrigsministeren, boligministeren, justitsministeren, kirkeministeren, socialministeren og undervisningsministeren).
- Ishøj Kommune (1981, 1975) Rapport om Torslunde-Ishøj Kommunes Indvandrere, *Ishøj Kommune*.
- Jensen, Bent (2000) *De fremmede i dansk avisdebat - fra 1870'erne til 1990'erne*. Indvandrere og deres levevilkår Spektrum, 2000.
- Kjeldsen, Lasse (2020) *Ideen om den blandede by er et meget vidt begreb*. Ph.d. projekt. CFBU: www.cfbu.dk/nyheder/nyhed/phd-projekt-ideen-om-den-blandede-by-er-et-meget-vidt-begreb.
- Parallelsamfundsafstanden (2018) *Ét Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030*. Regeringen.
- Schierup, Carl-Ulrik Schierup (1993) *På kulturens slagmark*: mindretal og størretal taler om Danmark. Sydjysk Universitetsforlag.
- Udskrift af Østre Landsrets dombog, 22.1.1991, Ishøj-Komiteen mod Fremmedhad mod Ishøj kommune.
- Ufer, Nils (1988) *Set fra Ishøj*: reportager. Mellempøbeligt Samvirke.